

ΠΙΝΥΞ

ΝΟΜΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ	Συνδρομή ετησία δρ. 6. — Καταχώρησ. όστίχος λ. 30.	ΠΑΤΡΑΙ
Όδος Μαιζώνος	Διευθυντής Σ. Α. ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Δικηγόρος	1 'Απριλίου 1897

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ δικαστικά τέλη επί μη ποινικών υποθέσεων.
 Νομολογία 'Αρ. Πάγου (1897) Πολιτική.
 Νομολογία Ήφειτου Πατρών 1896), και παρατηρήσεις
 επί των ύπ' αριθ. 786 και 787 π. έ. αποφάσεων.
 Γερμανική Νομολογία.
 Τοίς Είρηνοδικαίς.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΤΕΛΗ

ΕΠΙ ΜΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (*)

α.) Έφαρμοζομένης τής πλήρους αναλογικό-
 τητος συμβαίνει ώστε, ό Νομοθέτης να εύρηται
 έν μέσω δυο σκοπέλων ή να φορολογήση δι' έλα-
 χίστου ποσοϋ τας μικράς δικας, όποτε ή φορο-
 λογία των μεγάλων δικών δέν θα ήνε υπέρογ-
 κος (λ. χ. επί δικης 100,000 δραχ. τέλος 1000
 δραχ. επί δικης 100 δραχ. τέλος 1 δραχ.), και
 ούτως σώζεται ή άρχή τής πλήρους αναλογι-
 κότητος αλλά θυσιάζεται άρδην ή άρχή των
 δικαστικών τελών ως τέλους (Gebühr) και έ-
 παυζάνονται και αί μικραί δικαι καθόσον ή
 εύθυή άπονομή τής δικαιοσύνης προκαλεί δί-
 κας ή να φορολογήση κατά φθίνουσαν κλίμακα
 τας δικας (λ. χ. δικη 1000 δρ. 10 δραχ. τέ-
 λος, δικη 100,000 δραχ. 500 δραχ. τέλος),
 όποτε έλαττωτάί ό αριθμός των μικρών δικών
 και σώζεται ή άρχή των δικαστικών τελών ως
 τέλους, αλλά στρεβλοϋται ή άρχή τής αναλο-
 γικότητος.

Έν τω διλήμματι τούτω αί διάφοροι νομο-
 θεσίαι έτράπησαν διαφόρους όδούς, ών όμως
 οϋδεμία άγει εις λύσιν κατά πάντα ικανοποιη-
 τικήν.

1) Η Γερμανική νομοθεσία έλαττωί τό ποσο-
 στόν τής αναλογικότητος έφόσον αυξάνει ή αξία
 τής δικης ούτω λ. χ. δικη 500 μάρκων έχει
 τέλος 20 μάρκων αλλά δικη 50,000 μάρκων
 έχει τέλος 290 μ. έν ώ άν έτηρείτο ή αύτή ανα-
 λογικότης έδει όπως έχει τέλος 2,000 μαρκ.

II) Η 'Ιταλική νομοθεσία εφαρμόζει την αυ-

τήν αναλογικότητα ήτοι 1. φρ. ανά 1000 φρ.
 αλλά διά τας έλαττον των 1000 φρ. δικας ή
 αναλογικότης είνε μείζων ήτοι 2 φρ. τοίς 1000.
 Πλήν τούτου έχει όρισθή minimum δι' εκάστην
 άπόφασιν, ούτως ώστε ό διάδικος υποχρεοϋται
 δι' εκάστην άπόφασιν να καταβάλη τό minimum
 τούτο άν και ή αξία τής δικης είνε έλαχίστη.

III) Η Γαλλική νομοθεσία εφαρμόζει πλήρη
 αναλογικότητα λαμβάνουσα ως βάσιν του ύπολο-
 γισμού τά 100 φρ. και επί τή βάσει ταύτη ύ-
 πολογίζουσα κατά σταθεράν αναλογίαν αλλά
 τήν πλήρη ταύτην αναλογικότητα διασπᾶ πως
 ή παραδοχή του minimum (έλαχίστου όρου) διά
 τας άποφάσεις.

Έκ των τριών τούτων συστημάτων, άτινα
 εισί τά έπισημότερα των Ευρωπαϊκών, προτι-
 μότερον είνε τό γαλλικόν ως τά μάλιστα έγγύς
 τή πλήρη αναλογικότητι ούχ' ήττον de lege fe-
 renda θα ήτο έπιθυμητός μείζων περιορισμός του
 minimum των άποφάσεων.

B) Η ύπαρξις βαθμών δικαιοδοσίας παρακω-
 λυει τήν τελείαν αναλογικότητα καθόσον οι
 βαθμοί τής δικαιοδοσίας πάντες, οϋτε αναγκαίοι
 οϋτε δυνατοί είνε επί πάσης δικης. Δέν είνε
 αναγκαίοι διότι δύναται τις να μη προβή εις
 έφεσιν ή αναίρεσιν δέν είνε δυνατοί διότι εισί ά-
 ποφάσεις μη υποκειμένοι εις ένδικα μέσα. Δύο
 συστήματα εισί ένταϋθα δυνατά 1) έν τέλος
 επιβάλλεται δι' εκάστην δικην άδιαφόρως άν δι-
 κασθῆ έν ένι ή έν πλείοσι βαθμοίς δικαιοδο-
 σίας 2) ανά έν τέλος επιβάλλεται δι' εκαστον
 βαθμόν δικαιοδοσίας. Αμφότερα τά συστήματα
 περιέχουσιν ανά έν μειονέκτημα: τό μέν πρώτον
 άντιστρατεύεται προς τήν έννοιαν των δικαστι-
 κών τελών ως τέλους, ήτοι ή καταβολή του
 ιδιώτου ένεκα τής δικης είνε άνεξάρτητος τής
 έργασίας ήν τό δικαστήριο ποιείται διά τήν
 περάτωσιν τής δικης, τό δε δεύτερον αντίκειται
 προς τήν άρχήν τής αναλογικότητος, διότι τό
 σύνολον των τελών των απαιτουμένων προς πε-
 ράτωσιν δικης τινος δέν είνε μόνον προς τήν ά-
 ξίαν τής δικης ανάλογον αλλά και προς τούς
 βαθμούς τής δικαιοδοσίας καθ' οϋς εξεδικάσθη

(*) Συνέχεια ίδε προηγ. φύλλον αριθ. 2)

αυτή ἤτοι ἀντὶ μόνῃ ἡ ἀξία τῆς δίκης νὰ κανονίζῃ τὸ μέγεθος τοῦ τέλους κανονίζει τοῦτο ἡ ἀξία τῆς δίκης καὶ τὸ ποσὸν τῶν βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας. Ἀλλὰ ποῖον τὸ αἰρετώτερον τῶν δύο τούτων συστημάτων; Βεβαίως τὸ δεύτερον, ἦτοι ἡ ἐπιβολὴ ἐιδικοῦ τέλους δι' ἕκαστον βαθμὸν δικαιοδοσίας, καθόσον τὸ σύστημα τοῦτο ἐπάγεται σχετικῶς ἥττονα ἀτοπήματα τοῦ ἐτέρου καὶ συμφωνώτερον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τυγχάνει.

Ἐν γένει δὲ σπουδαῖον μειονέκτημα τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος εἶνε ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξευρέσεως τῆς ἀξίας τῆς δίκης. ἵνα ἐκ τῆς ἀξίας ταύτης κανονισθῇ τὸ ποσὸν τῶν δικαστικῶν τελῶν. Ἡ δὲ ἐξεύρεσις τῆς ἀξίας ταύτης παρουσιάζει πλειστάκις μεγάλας δυσχερείας καὶ δὴ ὁσάκις ἡ δίκη δὲν ἔχει ἀντικείμενον ὠρισμένον ποσὸν χρημάτων, ὅποτε ἡ ἀξία τῆς δίκης εἶνε ἀμέσως καταφανὴς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἢ ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας καθίστησιν ἀναγκαίαν ἰδίαν διαδικασίαν πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς ἀξίας. Πρὸς τοῦτο δὲ διαφορὰ λεπτομερεῖς διατάξεις ἀναγράφονται ἐν ταῖς διαφορῆς νομοθεσίαις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξακριβώσεως τῆς ἀξίας.

Καὶ τὸ σύστημα τῶν παγίων τελῶν δὲν εἶνε ἐνιαῖον ἀλλὰ ποικίλλει κατὰ τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ ἐν ταῖς διαφορῆς νομοθεσίαις. Οὕτως ἐν Γαλλίᾳ εἰσαχθὲν ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐπεκράτει μέχρι τοῦ 1893 τὸ λεγόμενον *timbre de dimension* (χαρτοσήμον περιεκτικότητος), ὅπερ εἶχεν ὠρισμένην παγίαν τιμὴν δι' ἕκαστον φύλλον χαρτοσήμου, ἕκαστον δὲ φύλλον εἶχεν ὠρισμένον ἀριθμὸν γραμμῶν καὶ ἐν ἐκάστη τῶν γραμμῶν τούτων ἐπετρέπετο νὰ γραφῶσι μόνον 12—15 συλλαβαί. Ἐν Σουηδίᾳ ὑπάρχει τὸ *timbre de dimension*, ἀλλὰ δὲν εἶνε ὠρισμένος ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν ἀφ' ἐτέρου ἐὰν τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ χαρτοσήμου δὲν ἐπαρκέσῃ δι' ὅλην τὴν ἀπόφασιν καὶ χρειασθῇ καὶ δεύτερον, τὸ δεύτερον τοῦτο εἶνε πολὺ μικροτέρας ἀξίας ἢ τὸ πρῶτον. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει τὸ *timbre de dimension* οὗτινος ὀρίζονται αἱ γραμμαὶ οὐχὶ δὲ καὶ αἱ συλλαβαί ἐν ἐκάστη γραμμῇ, ὅσα δὴποτε δὲ φύλλα χαρτοσήμου ἀναγκαίουσι διὰ μίαν ἀπόφασιν ταῦτα πάντα εἰσὶν ἰσότιμα. Ἐκ τῶν συστημάτων τούτων προτιμότερα εἶνε ἡ διάταξις τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας ἣτις ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν διότι ὅπου δὲν προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν, ὡς λ.χ. ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ ἡ φορολογία εἶνε πάντῃ αὐθαίρετος, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς ἰκανότητος πρὸς τὸ ψιλογραφεῖν τοῦ δικαστικοῦ γραφέως δυναμένου ὅταν ψιλογραφή νὰ καταχωρήσῃ ἐν ἐνὶ φύλλῳ χαρτοσήμου τοσαῦτα, ὅσα ἄλλος ἤθελε καταχωρήσει ἐν τρισίν. Ἡ δὲ

δυσκολία τῆς καταμετρήσεως τῶν συλλαβῶν αἰρεται ἂν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ περιεκτικότης ἐκάστης γραμμῆς περιορισθῇ εἰς 12 μόνον συλλαβάς, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐν ἐκάστη γραμμῇ θεθῶσιν εὐδιάκριτα σημεῖα λ.χ. ἐρυθροὶ σταυροί, χωρίζοντες τὴν γραμμὴν εἰς 4 μέρη, ὧν ἕκαστον περιέχει τρεῖς συλλαβάς. Οὕτω δὲ καθίστάται εὐκολώτερος ὁ ἔλεγχος.

Ἐπίσης σπουδαία εἶνε καὶ ἡ καινοτομία τῆς Σουηδικῆς νομοθεσίας ἵνα τὰ μετὰ τὸ πρῶτον φύλλον χαρτοσήμου ἐπόμενα φύλλα ὦσι μικρᾶς ἀξίας χρησιμεύοντα ὡς συμπληρωτικά. Παρομοία διάταξις ἀπαντᾷ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων, ἐφ' ὧν τὸ μὲν πρῶτον φύλλον χαρτοσήμου ἔχει ὀλόκληρον τὴν ἀξίαν τῆς κλίμακος τοῦ χαρτοσήμου, τὰ δὲ τυχόν ἐπόμενα φύλλα εἰσὶ μίᾳς μόνον δραχμῆς.

Τὸ κύριον πλεονέκτημα τῶν παγίων τελῶν εἶνε ἡ εὐχέρεια τοῦ διαδίκου καὶ τοῦ δικαστοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τοῦ τέλους, καθόσον τὸ ποσὸν τοῦ τέλους ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ εἶδους τῆς δικαστικῆς πράξεως, δύο στοιχεῖα ἅτινα εἰσὶ καταφανῆ ἐκ πρώτης ὄψεως.

Τὸ κύριον μειονέκτημα τῶν παγίων τελῶν εἶνε ὅτι οὕτως αἱ μὲν μικραὶ δίκαι φορολογούνται ἐπαχθῶς αἱ δὲ μεγάλαι ἀνεπαισθητῶς, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται ἀντικρυς πρὸς τὰς θεμελιωδέστερας τῆς οικονομολογίας ἀρχὰς. Τὴν παγιότητα τῶν τελῶν ψέγων καὶ ὁ περικληθὴς γερμανὸς οικονομολόγος Wagner λέγει τάδε: αἰδιάζον ἐλάττωμα τῆς γαλλικῆς φορολογίας τοῦ χαρτοσήμου εἶνε καὶ ἡ ἐν μεγάλῳ μέτρῳ νέφαρμογὴ τοῦ *timbre de dimension*, ὅπερ ἐπιβλάττεται ἐντελῶς μηχανικῶς. Ἡ διὰ τοῦ τρόπου τούτου εἰσπραξις τῶν δικαστικῶν τελῶν εἶνε ὡσαύτως σπουδαῖον μειονέκτημα καὶ δὴ οὐ μόνον ἀπὸ ἐπόψεως οικονομολογικῆς καὶ φορολογικῆς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπόψεως δικανικῆς, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἐτι σοβαρότερον» καὶ παρακατὸν: «Ἡ κρίσις περὶ τοῦ *timbre de dimension* δὲν δύναται νὰ ἀποβῇ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ φόρος οὗτος ἐπιβαλλόμενος κατὰ τρόπον ἐντελῶς μηχανικὸν εἰς λίαν ὑπερόγκους ἀναλογίας, ἀπαιτεῖ πολλὴν ἐργασίαν τοῦ φορολογουμένου καὶ τῆς τὸν ἔλεγχον τῆς φορολογίας ἐξασκούσης ἀρχῆς ἀφ' ἐτέρου ἐπιβαρύνει τοὺς φορολογουμένους τυχαίως καὶ ἀνίσως, πολλάκις δὲ διὰ φορολογίας ἀντιστρόφως ἀνιούσης πρὸς τὰ εἰσοδήματα καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐν τοῖς ἐγγράφοις καὶ τοῖς βιβλίαις ἀναγραφόμενων δικαιοπραξιῶν. Ἡ φορολογικὴ ἰκανότης καὶ ἀντοχὴ τοῦ φορολογουμένου δὲν εὐρηγται ἐν οὐδεμίᾳ σχέσει πρὸς τὴν περιεκτικότητα τοῦ χαρτοσήμου.» (Adol. Wagner, Finanzwissenschaft, Tritter Teil § 235 — § 229.)

ΓΕΩΡ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

Πρωτοδίκης καὶ Ὑψηγῆτης.